

DÉLVIDÉK

Z O M B O R, 1941. NOVEMBER 13.
Csihás Benő u. 3. I. ÉVFOLYAM, 162. SZ.

FŐSZERKESZTŐ:
ILLÉS SÁNDOR

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő.
Levél cím: Zombor, p. f. 45. Tel. 207. Csekk. 74.050

Folyik a harc a kercsi átjáróért

Bombazáport zudítottak a németek a Szebasztopolból hajón menekülő bolsevikokra Svédország és Törökország kérdése előtérben — Petain marsal személyesen vezeti a német-francia tárgyalásokat — Berlin az európai szabadságharc kiáltványának nevezi a finn válaszigjegyzéket

Szerbiát szabadkőművesek és kommunisták sodorták szerencsétlenségbe

A vezéri főhadiszállás csütörtöki hadijelentése a következőket közli:

— Krim félszigetén Kerces védelmi berendezései ellen folynak a német erők támadásai. Számos parti erődítés már német kézre jutott. A német légierők eredményesen támadták Kerceset és Szebasztopolban és bombáikkal súlyos találatokat értek el 3 szovjet cirkálón, 1 rombolón és 5 nagy szállító hajón.

A keleti arcvonal többi szakaszán helyijelentőségű eredményeket értek el a német és szövetséges csapatok.

A német nehéztüzérség sikerrel tüzelt Leningrádra és Kronstadra. Moszkvát és Szentpétervárt erőteljesen bombázták a légierők.

Az Anglia körüli vizeken súlyosan megrongáltak a német harci gépek két nagy angol teherhajót.

A Német Távirati Iroda katonai helyről nyert értesülése alapján azt jelenti, hogy a német légierők szakadatlanul támadják a Krim félszigeten visszazuduló ellenséget és a szovjet még meglévő állásait. Az utóbbi 24 órában főleg a hajókon menekülő szovjet csapatok ellen folyt erőteljes légitévékenység. A szebasztopol kikötőben behajózott bolsevikok súlyos veszteségeket szenvedtek a bombázás folytán. A német zuhanóbombázók hatásos tüzet zudítottak a kaukázusi Anapára is.

A magyar hadijelentés lapzártáig nem érkezett meg.

Svédország

magatartásának kérdése a jelek szerint rövidesen napirendre kerül. Berlinben az Amerikának adott finn válaszigjegyzékkel kapcsolatban Stockholm magatartásáról is sok szó esik. Német hivatalos helyen példaképpül állítják Svédország elé Finnországot és rámutatnak arra, hogy a bolsevizmus elleni védekező harc dönti el az északi államok, így Svédország sorsát is. Stockholmnak tanácsolják, okuljon Finnország példájából, amely nemcsak az északi népek jelenét, hanem a jövőjét is védelmezi. Svédország távítottja magát a sorsdöntő eseményektől kitarít semlegessége mellett és nem tanúsít megfelelő megértést a hősi finn nép iránt. Politikai körökben nagy figyelmet keltettek a Svédország címére tett német megjegyzések, annál is inkább, mert a múltban is több esetben kritika tárgyává tette Berlin a svéd magatartást.

A finn—amerikai viszony továbbra is az érdeklődés előtérben áll. Az egész európai sajtó úgy fogta fel a Washingtonba küldött finn válaszigjegyzéket, mint a hősi kis finn nép

ujabb bátor kiállítását. Schmidt követ, a német külügyminisztérium szószólója

az európai szabadságharc

kiáltványának nevezte a finn kormány válaszáat, ami mindennél jobban bizonyítja, milyen jelentőséget tulajdonítanak Berlinben a finn kiállításnak. A követ azzal kezdte nyilatkozatát, hogy öröm ebben az Európában élni, ahol ilyen népek vannak. Ebben a jegyzékben — mondta a követ — a hősi finn katona utasítja vissza az óceánon túlról jövő illetéktelen beavatkozást és fenyegetést.

A finn válasz német hivatalos részről a legnagyobb meglepéssel és rokonszenvvel találkozik, sőt általános európai jelentőséget is tulajdonítanak neki. Különösen kiemelik azt a részt, mely szerint Amerikának fogalma sincs róla, milyen veszélyt jelentett a bolsevizmus, amelynek pedig a USA, Welles külügyi államtitkár kijelentése szerint, vezetőszeretét szánt Európában. Kiemelik továbbá azt a gunyos finn megállapítást, hogy a finn haderő semmiképpen sem fenyegetheti a két világtengertől és messzi támaszpontoktól védett Egyesült Államokat, ezzel szemben Finnország az atlantióceáni nyilatkozatra utalva, reméli, hogy egy kis népek is joga van az életre és az önvédelemre. „Olyan kérdések ezek — írja ez-

zel kapcsolatban a birodalmi külügyminisztériumhoz tudvalevően közelálló Berliner Börsenzeitung —, melyeknek Roosevelt által való megválaszolására igazán kíváncsi lehet az ember. Finnország ebben a válaszigjegyzékben az összes európai kis népek helyett beszélt, melyek ma Németország oldalán maguk vették kezükbe sorsuk irányítását. Ugyanígy mint Finnország, valamennyien tudják ezek a kis államok, nincs okuk arra, hogy függetlenségüket Németországtól fenyegetettnek tekinték. Ugyanígy mint Finnország, azt is tudják, hogy a bolsevizmus győzelme — és az egyuttal az amerikai és angol plutoprácia diadala is lenne — egyértelmű az ő megsemmisülésükkel.”

Törökország

jelentős politikai események színtere. Külföldi körökben élénk feltűnést keltett a hadügyminiszter és a szállításiügyi miniszter lemondása. Pillanatnyilag még nem látható világosan a változás oka, kétségtelen azonban, hogy ezek a lemondások bizonyos összefüggést mutatnak Törökország nemzetközi helyzetével. A török nemzetgyűlésben folynak a tárgyalások és a pártokon belül is élénken tárgyalják az ország nemzetközi helyzetét. Szaradzoglu külügyminiszter a néppárt ülésén nagy beszédben ismertette a külpolitikai helyzetet. Az expozét a párt jóváhagyta.

Honvédségünket ünnepelte a Ház

Budapestről jelentik: A képviselőház csütörtöki ülésén a honvédelmi tárca költségvetését tárgyalta. Vitéz Faragó Ede előadó ismertette a tárca költségvetését és kegyelettel és hálával emlékezett meg honvédeinkről, akik véráldozatokkal segítik elő az új magyar élet kialakulását. Hangoztatta, hogy a nemzet szeretettel és büszkeséggel veszi körül hősiessen harcoló honvédeinket.

A képviselők lelkesen ünnepelték nemzetünk reménysége, a honvédség mellett.

Az előadó megemlékezett szövetségeseinkről, akik az európai népek jobb jövőjéért küzdenek és kiemelte azt a bajtársi szellemet, amely honvédségünk és szövetségeseink között fennáll.

Elmondotta, hogy a honvédelmi tárca költségvetése 664,5 millió pengő és 213 millióval nagyobb, mint a folyó évben. Vitéz Faragó végül kiemelte honvédségünk nemzetnevelő munkáját, amely a magyar nép minden rétegére kiterjed.

A vita során elsőnek Horvát Géza képviselő szólalt fel és követelte a legénységi pótdíjak emelését.

Mokcsay Dezső a páncélos és motorizált erők szerepét vázolta és honvédségünk ezen fegyvernemeinek erőteljes fejlesztése mellett szállt síkra.

Bajcsi-Zsilinszky Endre kigazdapárti képviselő annak fontosságáról beszélt, hogy honvédségünk minél jobban megőrizze épségét és erejét. Honvédségünk erejére szükségünk van nemzeti céljaink érdekében.

A szónok olyan kifejezéseket is használt, amelyek miatt az alelnök többször felszólította, hogy maradjon a tárgynál. A képviselő megszakította beszédét. (MTI)

Ára 10 fillér

A ruha

örök gondja a szegény embernek. Ha leszakad róla, lekopik lassan testéről, előre nem számított kiadásokat jelent ujat venni. Csak a legszükségesebből lehet szó, fényűzést a falun a ruházkodással már régen nem csinálnak. A ruha a kisembereken nem a divat után szabott kabátot jelent, hanem csak azt a célt szolgálja, hogy embersegesen fel legyen öltözve, hogy eltakarja testét, ne fázzon ha hideg szél fúj, s hogy emberek közé tudjon menni. A ruha ott soha sem volt fényűzősi, hanem a közszükségleti cikk.

A falun élő kisemberek, munkásnak, napszámosnak, béreseknak mindig a legnagyobb gond a ruha. A kisbirtokos is súlyos gondokkal küzd most, nem a nincstelen szegényember. Ezek érdekében határozta el most a kormány, hogy egységes ruhát vezet be. Egységes ruhát kap a falu szegény népe, egyforma szövethől, olcsó áron.

Ezzel kapcsolatban előtérbe kerül a lábbeli kérdése is. A falun legjobban használt lábbeli a bocskor. A bőrtalpu lábbelik korlátozása után a bocskor ma már fényűzési cikknek számít. Erre mutat legalább is az ára. Egy pár bocskor ma 30 pengő körül mozog. Volt idő, amikor három-négy pengőért kapott bocskort a napszámos. Most ugyanazért a láb beléért tízszeres árat kell fizetnie.

Az olcsó ruha bevezetésével sokat segítenek a kisembereken, de még többet segítenek, ha a ruha mellett olcsó lábbelivel látnák el a falu szegény népét.

ARENA MOZI

CSÜTÖRTÖK—VASÁRNAP

Hölgyek előnyben

Főszerepben:

VASZARY PIRI, NAGY ALICE,
KISS MANYI, PETHES SÁNDOR,
SZILASSY LÁSZLÓ, BILICSI
TIVADAR stb.

Főműsor: Magyar és olasz híradó

Előadások kezdete: hétköznap: 6.15 és 9. vasárnap és ünnepnap 4. 6.15 és 9 órákor.

Ujabb hírek Amerika támadó szándékairól

Newyork, november 13.

Yates tengernagy beszédet mondott, amelynek során hangsúlyozta, hogy az Egyesült Államoknak biztonsági okokból szükségük van az

Halálos repülőszerecsétlenség érte a francia hadügyminisztert

Pétain marsall államfő Párizsba utazik, hogy magasrangú német személyiségekkel tárgyaljon / A hajóelsüllyesztések miatt lemondott két török miniszter

Vichy, november 13.

A tegnap déli órákban sziklába ütközött az a repülőgép, amelyen Huntziger tábornok francia hadügyminiszter és kísérete hazatérőben volt az afrikai szemletről. A repülőgép a Földközi tenger szerecsés átrepülése után a Marseille melletti repülőtérrel folytatva útját Vichy felé. A déli órákban a repülőgép távirásza jelezte, hogy a gép 80 kilométerre van a francia fővárostól, itt azonban viharba került és a súlyos jégelakadás is megnehezíti a repülést, úgy, hogy kénytelen visszafordulni dél felé. A pilóta

a Marseille melletti repülőtérre akarta visszavezetni a gépet, utközben azonban az alacsonyan szálló felhők miatt elvesztette tájékozóképességét és sziklának ütközött.

A lezuhant és kigyulladt repülőgép roncsait egy munkástelep lakói találták meg hat utasnak a felismerhetetlenségig megszenesedett holttestével együtt.

Huntziger tábornokot kívül a repülőgépen volt a hadügyminiszter polgári irodájának igazgatója, egy hadügyminisztériumi titkár és egy kormányos a repülőgép személyzetén kívül. (MTI)

Pétain német meghívásra Párizsba utazik

Vichy, november 13.

Beavatott politikai körökben megerősítik azt a hírt, hogy Pétain marsall francia államelnök még november folyamán Párizsba utazik, hogy eleget tegyen a német meghívásnak és tárgyalásokat folytasson magasrangú német személyiségekkel a két ország kapcsolatainak elmélyítéséről. (MTI)

Lemondott a török hadügyi és a szállításiügyi miniszter

Ankara, november 13.

Az ankarai rádió közli, hogy a török hadügyminiszter, valamint a szállításiügyi miniszter benyújtotta lemondását. A miniszterek lemon-

dását a török hajók elsüllyesztése váltotta ki. A lemondott miniszterek azzal indokolják elhatározásukat, hogy lemondásukkal meg akarják könnyíteni a megindított vizsgálatot. (MTI)

Az olasz sajtó Anglia azon tervéről, hogy a Földközi tengerre dobja az egész brit flottát

Hatástalanok az olasz polgári lakosság elleni angol légitámadások

Róma, november 13.

A Stampa foglalkozik Churchill azon Washingtonhoz intézett kérésével, hogy az amerikai flotta váltsa le az atlantióceáni angol flottát, hogy Anglia így felszabadult hadihajóit a Földközi tengerre dobhassa. A lap megállapítja, hogy ez legjobb bizonyítéka annak, milyen jelentőséget tulajdonít Anglia Olaszországnak annak ellenére, hogy állandóan lekicsinyelni igyekezik Olaszország erejét és London számos esetben úgy beszélt Olaszországról, mintha már legyőzték volna.

A lap foglalkozik a keleti arcvonal déli szá-

kaszán folyó hadműveletekkel is és megállapítja, hogy a hadműveletek nagy léptekkel közelednek a Kaukázus felé. Azzal, hogy a Kercstől délre fekvő tengerész német kézre került az egész Azovi tenger német ellenőrzés alá került. A lap leszögezi még, hogy a tél nem befolyásolja a szövetségesek előnyomulását.

A Corriere della Serra ismerteti az olasz légvédelmi tüzérség sikereit az olasz területeket bombázó angol légierőkkel szemben és leszögezi, hogy Anglia súlyos árat fizet ezekért a bombázásokért. Brindisi lakossága hőiesen viseli az ismétlődő angol légitámadásokat, ami-

Azori, Zöldfoki és Martinique szigetek, valamint Dakar megszállására. (MTI)

AZ ANGOL POLGÁRORSÉG GYERMEKEKEI ÉS ASSZONYOKAT GYLKOLT

Róma, november 13.

Az olasz sajtó nagy figyelmet szentel az angol lapok azon cikkeinek, amelyekben az angol polgárország megszüntetését követelik. A Daily Mirror c. angol lap azt írja, hogy a polgárország tagjai aggókat és gyermekeket, rendőröket és gyakorlatozó angol ejtőernyősöket gyilkoltak meg. Követeli a tarthatatlan állapot azonnali megszüntetését. (MTI)

AZ ANGOLOK TUZELTEK A MEZÓN DOLGOZÓ FRANCIA MUNKÁSOKRA

Vichy, november 13.

A francia sajtó a legnagyobb felháborodással ír arról a minősíthetetlen angol támadásról, amely az egyik francia tartományt érte. Angol repülőgépek gépfegyverrel tüzeltek a mezőn dolgozó répaszedő munkásokra, akik közül háromat megöltek, többet pedig megsebesítettek az angol golyók. (MTI)

NEMZETI MOZI

HÉTFŐ—VASÁRNAP

Az idény szenzációja!!!

Ne kérdezd ki voltam

Főszerepben:

KARÁDY KATALIN,

továbbá szerepel még városunkból

NÉMETH ILONKA

Csak 16 éven felülieknek

Gondoskodikék jegyéről

ből kitűnik, hogy Anglia a polgári lakosság bombázásával nem érte el a kívánt hatást.

Olaszország folytatja a küzdelmet a végső győzelemig. (MTI)

BERLIN: ROOSEVELT NEM ISMERI AZ EURÓPAI VISZONYOKAT

Berlin, november 13.

Ugy hivatalos körökben, mint a sajtóban megjegyzéseket fűznek Finnországnak Amerikának adott válaszához. A Völkischer Beobachter megállapítja, hogy egyetlen nemzet sem hivottabb választ adni Rooseveltnek, aki a „kis nemzetek védelmezőjének” álcáiban tetszeleg, mint Finnország. Azzal, hogy Amerika, a „demokrácia védője” és a kis népek patrónusa épen egy olyan kis és demokrata nemzet ellen kezdeményezett akciót, mint Finnország, Roosevelt bebizonyította teljes tájékozatlanságát és tanujelét adta annak, mennyire nem ismeri az európai viszonyokat. A finn jegyzék a diplomáciai formák betartásával olyan nyelven íródott, amely megfelel egy bátor és harcos katona nemzet lelkiiségének.

A lap azzal fejezi be cikkét, hogy egyedül az európai népek és nem Amerika állapíthatja meg, az európai népek érdekeit. (MTI)

Egyesítik az atlanti angol és amerikai hajóhadat?

Washington, november 13.

(NST) Csütörtökre várják, hogy az amerikai kongresszus elfogadja a semlegességi törvény megváltoztatására irányuló javaslatokat. Ezt a közlést Rayburn, a képviselőház elnöke tette. A szavazás után közvetlenül Roosevelt elnök alá is írja a semlegességi törvény revíziójáról szóló határozatot. Ezzel az atlantióceáni harc új fejezete kezdődik — hangoztatják washingtoni politikai körökben.

Olyan hírek is terjedtek el Washingtonban, hogy az atlantióceáni angolszász hadihajókat közös főparancsnokság alá rendelik, illetve ezt az intézkedést is mérlegelik az említett tervek során.

ANGOL PARANCSNOKSÁG ALATT A KAUKÁZUSI SZOVJET HADSEREG

Lausanne, november 13.

(NST) Ankarán át érkező jelentés szerint a kaukázusi szovjet hadsereg angol vezetés alá kerül. Mint a jelentés közli, Wavell tábornok főhadiszállásáról már angol tisztet oszítottak be a kaukázusi szovjet hadseregbe, amelynek főhadiszállása Tiflisben van. Ez az intézkedés a főeredménye a moszkvai, londoni és teheráni konferenciáknak.

CHURCHILL TENGERÉSZETI TERVE 1943-RA

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: Churchill szerdán, az angol hírszolgálat szerint, kijelentette az alsóházban, hogy az angol kormányban vagy a hadvezetésben semmiféle változást nem terveznek. Ha a küzdelem a tengeralttjárók és az ellenséges légi erők ellen szerencsésen fog tovább folyni, amire természetesen semminemű biztosítékot nem lehet adni — folytatta Churchill —, akkor ugylátszik, 1943-ban igen sok hajó áll majd rendelkezésre; ezek lehetségessé teszik, hogy tengerészeti hadműveleteket folytassanak, amire most a brit segítő eszközök nem adnak módot.

Churchill az alsóházban nem volt hajlandó nyilatkozni Angliának a Szovjetunió számára való segítségnyújtásáról. Mint az angol hírszolgálat jelenti, Churchill ezt az elhatározását azal okolta meg, hogy nem szabad az ellenség számára titkokat elárulni. (MTI)

AMERIKA FELFEGYVERZI THAIFOLDET

Tokió, november 13.
Thaiföld kérdése ismét előtérbe került az Amerikával folyó tárgyalásai kapcsán. A thaiföldi fegyverkezést amerikai repülőgépekkel egészítik ki. Battaviai értesülések szerint állítólag már létre jött egy olyan megegyezés is, amely szerint Amerika hadihajókkal és légvédelmi tűzérsséggel látja el Thaiföldet. (MTI)

CSANG-KAI-SEK SZEMÉLYES ÜZENETÉT ADTÁK ÁT ROOSEVELTNEK

Washingtonból jelenti a Bud. Tud.: A csungkingi kormány washingtoni követe kihallgatáson jelent meg Roosevelt elnöknel. Hir szerint ez alkalommal az elnökkel a kölcsön és bérleti törvény alapján Kína számára juttatható segítségről tanácskozott. Együttal átnyújtott Rooseveltnek egy okmányt, amely valószínűleg Csang-Kai-Seknek Roosevelthez intézett személyes üzenete.

AZ ANGOL KIRÁLY UDVOZLI A SZOVJETUNIÓT, MINT SZOVETSÉGEST

Stockholmból jelenti a Német Távirati Iroda: Az angol király szerdán a parlament új ülésszaka megnyitáskor — mint a brit hirszolgálat jelenti — kijelentette: szívéből reméli, hogy az angol nép megfelel a vele szemben támasztott nagy követelményeknek és győzelemre viszi az angol csapatokat s el van szánva arra, hogy a lehetőség határáig mindent megadjon a hőiesen küzdő Szovjetunióknak, amire csak szüksége van.

Kedden az előző parlamenti ülészak elnapolásakor a király ezeket mondta:

Szerbia gondjai

A szabadkőműves és baloldali tanárok nemzetközivé nevelték az ifjúságot / Szerbia lakosságának 60 százaléka írástudatlan / Teljesen át kell állítani az ország népének szellemi beállítottságát

Szerbiában egyik oldalon a patriarchális-paraszti kulturájú falvak, a másik oldalon a városi hipercivilizáció állanak, a falusi lakosság igazságérzete pedig szemben áll a városiak korrupszával. A két ellentétes beállítottságú népréteg között mély szakadék tátong és nincs összekötő kapocs. Az ország szerencsétlenségét a városi értelmiségi osztály okozta. Amikor Jugoszláviát létrehozták, a nemzetközi kapitalizmus az új államalakulatot gyarmatának tekintette és nemcsak gazdaságilag, hanem szellemileg is leigázta.

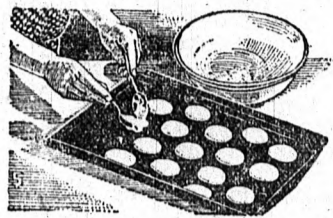
Ez a rendszer hűséges segítő társakat talált a mindenkorai miniszterekben akik nyilvánosan ugyan nemzeti jelszavakat hangoztatva hadakoztak a nemzetköziség ellen, de mint a nagyvállalatok igazgatóságának vagy felügyelő bizottságának tagjai sápot kaptak a nemzetközi tőke zsákmányából.

A legbefolyásosabb egyetemi tanárok, sőt a középiskolai igazgatók és tanárok egy része is szabadkőműves volt. Ezek a hatalás ürügye alatt baloldali beállítottságú nevelésben részesítették az ifjúságot és így a tanintézetek a kommunizmus melegágyává váltak. A pártpolitikusok attól sem riadtak vissza, hogy az ifjúságot pártpolitikai célokra használják fel. A szerb nép értelmisége így teljesen elvesztette nemzeti érzését és öntudatát.

Az ilyen állapotoknak természetes következménye volt, hogy a közoktatásügy teljesen eltávolodott a nemzet szükségleteitől. Az iskolák szervezése terén más államokat utánoztak, amelyek a műveltségnek jóval magasabb fokán állottak. Tömegesen nyitották meg a gimnáziumokat, ezzel szemben teljesen elhanyagolták a mezőgazdasági és technikai szakiskolákat. Így alakult ki az a helyzet, hogy míg a gimnáziumot elvégzett ifjúság tömege szellemi proletariátust alkotott, az ország nem volt képes elegendő számban képzett ipari és mezőgazdasági szakembereket termelni.

Most az összeomlás után rájöttek, hogy

Igy sütjük a jó „Gustin” csokocskákat:

Hozzávalók: 2 tojás, 3 evőkanál víz, 10 deka cukor, 1 csomag Dr. Ötker vanillincukor, 7 1/2 deka buzáliszt, 7 1/2 deka Dr. Ötker „Gustin”.

A tojássárgát a vízzel habosra verjük (legjobb egy habverővel) és egymásután adjuk hozzá a cukor 2/3 részét a vanillincukorral vegyítve. Ezután a habverővel addig ütjük, míg egy krémszerű masszát kapunk. A tojásfehérjéből kemény habot verünk, utána felváltva keverés mellett a cukor fennmaradt részét adjuk hozzá. A habnak oly keménynek kell lennie, hogy késsel a vágás látható legyen. Ekkor a tojáskrémhez adjuk, a gusztinnal kevert lisztet beleszitáljuk és óvatosan a krém alá húzzuk. Két teáskanálka segítségével zsírozott és lisztelt kihintett tepsire csokocskákat formálunk és aranyárgára sütjük.

Sütési idő: 10—15 perc, jó közepéres tűznél.
Eredmény: kb. 35 darab.

Dr. Ötker „Gustin” és Vanillincukorral

Időseim és befűző receptkönyvet kívánságra ingyen, küld: Dr. Ötker A. Budapest, VIII., Conti-ucca 25 szám

— Szívélyesen üdvözlöm szövetségként a nagy szocialista szovjet köztársaságot. Az Egyesült Államokkal karöltve a brit birodalom minden lehető segítséget megad a közös ellenség ellen. (MTI)

A király a törökországi kapcsolatokra hivatkozva kijelentette, hogy Törökországgal értékes egyezményt kötött. A kapcsolatok ezzel az országgal barátságos és megbízható alapon nyugszanak. (MTI)

A mezőgazdaság fejlesztése szükségesé teszi az ifjúság megfelelő szakmai kiképzését, de a jövőben nem úgy lesz, mint a múltban, hogy a mezőgazdasági iskolák végzett növendékei valamilyen állami intézmény kényelmes irodájában helyezkedtek el. Ezenfelül kötelesek lesznek visszatérni a földhöz. Az országnak képzett mezőgazdákra van szüksége, akik képesek a földet úgy megmunkálni, hogy annak termése nemcsak a belföldi szükségletek fedezése sere lesz elegendő, hanem a kivitel számára is juttat.

A közoktatásügyi kormányzat nagy célja az irástudatlanság leküzdése, illetve csökkentése. E célból általános harcot indítanak az analfabetizmus ellen. Jelenleg az ország lakosságának 60 százaléka írástudatlan. Ezek egy része elvégezte ugyan az elemi iskolát, de az életben sohasem nyílt rá alkalom, hogy tudását felhasználja és így elfelejtette az iskolában tanultakat. A jövőben a tanítókna nemcsak az iskolában kell tanítaniuk, hanem az iskolán kívül is kötelesek kulturtevékenységet folytatni. A tanítókra hárul a községi kulturális egyesületek megszervezésének feladata és minden kultúregyesület könyvtárát kap.

Jelentős mértékben átszervezik a leányifjúság oktatását is és igyekeznek megszüntetni az eddigi állapotokat. A leányifjúság ugyanis eddig az iskolák elvégzése után elárastotta a hivatalnoki pályát és ezzel egyrészt csökkentette a férfiak elhelyezkedési lehetőségét, másrészt teljesen elhanyagolta hitvesi és anyai hivatását.

Megnyilt Zomborban a vármegyei Nép- és Családvédelmi Alap szociális tanfolyama

A vármegyei Nép- és Családvédelmi Alap kétnapos szociális tanfolyamot rendezett, amelyre hivatalos volt minden szövetkezeti körzeti megbízott a vármegyéből.

A tanfolyamot délelőtt kilenc órakor nyitotta meg vitéz dr. Bajsay Ernő alispán, aki először üdvözölte a megjelent körzeti képviselőket és előadókat, majd nagyhatású beszédben foglalkozott a Nép- és Családvédelmi Alap munkájával, célkitűzésével és feladatával. A széles néprétegek felemelése érdekében

Magyarország már két vitéde dolgozik. Az iparosok s a mezőgazdák érdekében is számos szociális intézkedést hoznak.

A Délvidéken most először nyílik tanfolyam, amely ezzel a kérdéssel foglalkozik. Remélem, hogy ennek nagy hatása lesz. Jó munkát kívánok! — fejezte be beszédét az alispán.

Utána dr. Karvázy János országos szociális felügyelő mondott beszédet. Az országos Nép- és Családvédelmi Alap négyféle segítséget nyújt az arra rászorulóknak. Természetesen legfontosabb az anyagi támogatás, a kölcsönök nyújtása.

Kölcsönt azonban csak az kap, akinek fedezete van erre. Nem anyagi fedezetről, hanem

erkölcsi fedezetről van szó. A nevelőmunkának ez a legnehezebb része

— mondotta. Mindent el kell követnünk, hogy az eseteken segítsünk.

Vitéz dr. Bajsay alispán emelkedett ezután szólásra. A bürokratikus rendszer nem alkalmas a szociális ügyek intézésére,

a körzeti megbízottak szívére bizza a munkát és az irányt.

Legfontosabb az — mondotta, hogy a közvetlen kapcsolatot megteremtsek, s így nyújtsanak segítséget.

Utána dr. Adam Zoltán közjóléti előadó tartott előadást. Délután négy órakor Török László szövetkezeti igazgató ismertette a közjóléti szövetkezetek célját. Az általános egészségügyi feladatokról dr. Vilmon Gyula kir. tiszti főorvos beszélt. Török László a házjuttatási és állatjuttatási tevékenységét is ismertette a szövetkezeteknek.

Háboru a sztratoszférában

(MN) Angol részről ismételt megpróbálták a világgal elhitetni, hogy az angol légihaderő úgynevezett sztratoszférarepülőgépekkel rendelkezik már, melyekkel a legnagyobb magasságokból is lehet bombát vetni. Ezzel a sztratoszférarepülés problémája, melyről már a háboru előtt is oly sokszor szó esett, ismét aktuálissá vált.

A világháboru előtt a repülés a földhöz közelebb eső rétegekben, tehát az élet természetes zónájában is oly sok megoldandó feladattal állott meg szemben, hogy a sztratoszférarepülés mint gyakorlati probléma alig merülhetett fel. A repülőtechnika fokozatos tökéletesedésével azonban lassankint a magassági repülés kérdése is foglalkoztatni kezdte a gyakorlati szakembereket, annyival is inkább, mert a továbbfejlesztés lehetőségei mind fokozottabb mértékben látszottak a sztratoszféra felé utalni.

A 10.000 méternél nagyobb magasságok valóban sok lebecsülhetetlen előnyt ígérnek. Az eddigi sztratoszférakutatások alapján mindenek előtt jogosan fel lehet tételezni, hogy az időjárás váltakozásával kapcsolatos repülőtechnikai nehézségek az ezekben a magasságokban uralkodó kiegyenlített légköri viszonyok folytán maguktól elesnek és az eljegesedés veszélye sem áll fenn. A legnagyobb sullyal azonban az esik a látba, hogy a levegő ellenállása ritkaságánál fogva a sztratoszférában lényegesen kisebb és így ugyanakkora motorteljesítménnyel sokkal nagyobb gyorsaságot lehetne elérni. Végül tisztán katonai szempontból nézve a kérdést, a nagy magasságokba való emelkedés lehetővé tételét az a tapasztalati tény is kívánatosá teszi, hogy légicsata esetén a magasabban lévő fél előnyben van.

A nagy magasság azonban ezekkel a nagy előnyökkel hasonlóképpen rendkívül nagy nehézségeket állít szembe, melyeknek legyőzése eddig, amennyire a hadviselő felek természetes titoktartása ezt a megállapítást megengedi, teljes mértékben még nem sikerült. Ezeket a nehézségeket két tényezőre lehet visszavezetni a levegő ritkaságára és a nagy hidegre. A sztratoszféra ritka levegőjét mind a motor, mind a repülőgép személyzete számára össze kell süriteni. 10.000 méteres magasságig az oxigénfejlesztő készülék és az elektromos árammal fűtött pilótáruha kielégítő megoldásnak mutatkozott, míg a sportcélokból végzett rekordjavító repüléseknél magas nyomás alatt tartott különleges pilótáruhá és a szükséges berendezésekkel felszerelt acélsisakot szoktak alkalmazni. Am ez a megoldás a pilóták mozgásszabadságát annyira korlátozza, hogy katonai szempontból nem jöhet számításba. A sztratoszférarepülés egyetlen megoldási lehetőségét tehát kizárólag csak a légmentesen elzárt és belülről magasabb nyomás alatt tartott kabin irányában lehet keresni. Ez a probléma azonban a megoldásra váró részletkérdések egész sorát veti fel. A repülés nem folyhat le például kizárólag a sztratoszférában és a különböző hőfoku légrétegeken át való fel- és leszállás alkalmával a kabin falán könnyen jégképződés indulhat meg. A látást megakadályozó és a műszerekre rakódó jégképződés eltávolítása ebben az esetben életbevágó fontosságú feladat. A melegítésnek erre a célra való felhasználása elé az a körülmény gördít akadályokat, hogy a légnyomáskülönbségek legyőzésére vastag üvegfalakra van szükség. Ehhez járul még, hogy a repülőgép irányítására és a motor szabályozására szolgáló fogantyúk és emeltyúk lég- és jégmentes átvezetéséről is gondoskodni kell. Végül arról a kérdésről sem szabad megfeledkezni, hogy mi történik a személyzettel, ha a kabin megsérül. A harci repülésnél erre a lehetőségre mindig számítani kell.

Am a sztratoszférarepülés problémáját eze-

ken a részletkérdéseken túlmenően is csak akkor lehet megoldottnak tekinteni, ha a nagy magasságban való repülés egyúttal nem fogja jelenteni a hasznos megterhelés csökkentésének szükségességét is. Az eddigi magassági rekordrepülések alkalmával a hasznos megterhelést mindig aránytalanul szűkre kellett szabni.

Az angol légihaderő azokban az esetekben, amikor nagy magasságokból próbálta meg a francia tengerpart bombázását, hasonlóképpen

csak szokatlanul kis űrméretű bombákat használt.

A sztratoszférarepülés problémájának megoldása tehát minden propagandisztikus híresztelés ellenére eddig nem sikerült a maga teljességében. Az idevonatkozó kutatások azonban természetesen mindkét hadviselő fél részéről minden erővel folynak. Mint Gehrts alezredes a Magyar-Német Sajtó- és Képszolgálat részére nemrég írt cikkében kijelentette,

a német légihaderő számol azzal, hogy a kérdés gyakorlati megoldásával az angol-amerikai törekvéseket megelőzheti és német részről a valódi sztratoszférarepülőgépek harcbevételére talán már nem is a nagyon távoli jövőben sor kerülhet.

KRIM.

az érc és buza Kánaánja

Krim félsziget — amelynek keskeny földszorosát, Perekopot súlyos harcok után nemrég hódították meg a német csapatok — s azóta már a fővárosát is elfoglalták — a Tauri félszigetnek is szokták mondani. A 18. század második felében hódították meg az oroszok II. Katalin cárnő kegyence, Potemkin vezette az orosz csapatokat. Ekkor kapta Potemkin a tauriai hercegi címet.

A Krim-félsziget az orosz történelemben Szebasztopol kikötőjének 349 napig tartó makacs védekezése révén nyer fontosságot, ezt a véres harcot 1854-56-os vesztett háborúk viták az oroszok. A cári uralom összeomlása után megegyszer szerephez jutott Krim, 1920-ban a fehér hadsereg itt vívta harcát az előnyomuló bolsevikiekkel: Wrangel tábornok hátorharcosai s a vörös hadsereg között félvénél tovább tartott a küzdelem Perekopért, a Krim bejáratáért — most a német csapatok mindössze 10 napig vívták a rendkívül megerősített erődítményt.

Krim jelentőségét gazdaságilag az ország keleti részén, Kercs körül előforduló rendkívül gazdag vasérclelőhelyek fokozzák. A Szovjetunió »geológiai alapjának« 1938 január 1-én kiadott jelentése szerint a Szovjet területén előforduló 10.880 millió tonna ércből a kercsi kerületre 2722 millió tonna jut. A Szovjetunió vasérckészlete 4505 millió tonna s ebből 1638 millió tonna jut Kercsre. A kercsi vasérc mennyisége óriási, bár nem egészen olyan kitűnő, mint a már régebben német birtokba került délukrajnai krivojrogi vasérc.

A legelsőrangú számba menő krivojrogói érc vastartalma ugyanis 61,6 százalék míg a kercsi 40 százalékos. A kercsi vasércben sok foszfor van s ezért a kohászata is bizonyos nehézségekbe ütközik. Kénes vegyületet is tartalmaz, amely szintén hozzájárul a kohászati munkálatok megnehezítéséhez.

A szovjetmérnökök ugyan azt állították, hogy sikerült a kercsi vasérc kohászata nál olyan újfajta eljárást alkalmazni, amely kiküszöbölte a nehézségeket, de ez az állítás nem felelhetett meg a valóságnak, mert Krivojroghoz viszonyítva rendkívül kevés vasércet bányásztak Kercsből.

A világháboru előtt 480.000 tonna vasérc került ki Kercsből, 1929-ben már csak 91.000 tonna és csupán 1933-ban emelkedett a termelés 282.100 tonnára. Még később fokozódott a termelés, 1938-ban már 852.100 tonnát bányásztak. Ebben az évben Krivojrogban 1607 millió tonnát, az

Uralban 7,73 millió tonnát és Közén-Orosz országban 1,39 millió tonnát termeltek ki. Kercs a Szovjet érctermelésében ekkor is csak a harmadik helyen állt Szibéria előtt, noha rendkívül dúsak az érckészletei.

A harmadik ötéves terv keretében a bolsevik vezetőség külön kiemelte szárdékait a kercsi vasérctermelés intenzívebb fokozására. A bolsevik kormányzat tehetlensége, hogy a rendelkezésre álló nagy nyersanyaggazdagságot nem tudta megfelelően kihasználni, különösen a kercsi vasérctermelésnél mutatkozott meg.

Mezőgazdasági szempontból a Krim déli része rendkívül termékeny, valóságos Kánaán. Az 1938-ban kiadott szovjetkimutatás szerint a krimi félszigeten 997.400 hektárnyi területet munkáltak meg s ebből 778.700 hektár a gabonatermő. Főleg búzát termesztnek 478.000 hektár területen. A rozstermelés kicsi. Árpát 106.000 hektáron zabot 40.000 hektáron, kukoricát 36.000 hektáron termesztettek.

Az ipari növények közül a gyapottermelése említésre méltó különösen az utóbbi időben lendült fel a gyapottermelés. Ma már 50.000 hektáron terem gyapot. A gyümölcs- és a szőlőtermelés is számottevő, bár a világháboru előtti német telepések által elért eredményeket meg sem közelítik.

A Krim 25.727 négyzetkilométernyi területén mindössze 1.300.000 lakos él. Ennyiről számol be az 1939-es statisztika. A lakosságból 580.000 a városi. Legnagyobb városa és fővárosa Szimferopol, amelynek 142.000 lakosa van.

Kercs az Azovi-tenger bejáratánál 104.000 lakost számlál. Szebasztopolban nagy hajóépítőműhely is van és Kercsben a kohókön kívül fontos gépgyárak és élelmiszerfeldolgozó-üzemek. Kercs elvesztése rendkívül súlyos csapás a bolsevikre.

Ágoston Sándor református püspök a vitézi telepeken

Ágoston Sándor délvendéki református püspök dr. Nagy Sándor dunamelléki református egyházkerületi tanácsos és dr. Jánossy Károly református országos egyházi ügyész, hódási református egyházi főgondnok társaságában meglátogatta a Bács és Vajsza mellett vitézi telepeket. A több mint 50 családot számláló új református vitézi telepen Ágoston püspök istentiszteletet tartott, urvacsorát osztott s elhatározta, hogy a vitézi telepen önálló református egyházközséget szerveznek, lelki szolgálatba s általában gondoskodnak a környéken szétszórta élő református vitézek lelki gondozásáról és az újonnan alakítandó egyházközséghez csatolják Hódás és Apatin szórványgyülekezeteket melyek eddig a zombori egyház szórványonként működtek.

Jól jegyezze meg a címet! a egészben és a legszakoszerűbben fest, tisztít

HUSVÉTH LAJOS

Első délvendéki kolmetestő és vegytisztító intézet, Zombor, Deák Ferenc krt. 20

a z Erzsébet ligetnél

Alapítva 1824-ben

Jól jegyezze meg a címet!

Megalakult Zomborban a Baross-szövetség Női Tábor Elnöknőnek dr. Cserta Péternét választották meg

A Baross szövetség Női Táborának szerdán este tartotta alakuló közgyűlését a Magyar Olvasókör helyiségeiben. Az alakuló közgyűlésen megjelent dr. Spurné Bárdos Féltonyai Magda, a szervezet kiküldötte. A mintegy kétszáz megjelent hölgyet Kiss Pál, a Baross szövetség elnöke üdvözölte, majd elmondta a Hiszekegyet. Spurné dr. a szervezet célkitűzéseit ismertette. Az anyaországbeliek sokat tanulhatnak a délvidékiektől, mondotta.

A délvidéki szervezeteket az összefogás jellemzi.

A Női Tábor nem külön szervezet, hanem a Baross szövetséggel együtt dolgozik. Célja tehát a Baross eszme terjesztése a magyar társadalomban.

A magyar vevőt a magyar kereskedőhöz kell irányítani,

tanfolyamokat kell rendezni. A Baross női tábor szoros együttműködést tart fenn a MANSZ-vel is és annak Leányköreivel.

Kiss Pál elnök megköszönte a szép előadást, majd megválasztották a BNT vezetőségét. Ez a következő: Diszelnökök: Dr. Deák Béláné, özv. Schultéthy Ferencné, tiszteletbeli elnökök: özv. dr. Huber Józsefné, a szociális misszió elnöke, dr. Hettesheimer Imréné, a Magyar Nőegylet elnöke, Magassy Antalné, özv. Scheiber Ferencné, elnök: Dr. Cserta Péterné, ügyvezető elnök: Kiss Pálné, ügyvezető elnök helyettes: Piller Istvánné, alelnökök: Dr. Würtz Mihályné, özv. Bittermann Sándorné, dr. Holzschuh Jakabné, Harmuth Józsefné, Csávossy Sándorné, Anisich Ernőné, főtktár: Dr. Kiss Aranka, titkárok: Mayer Malvinka, Schlitter Janka, Zomborcsévics Ilonka, Deák Ilona, sajtó osztály: Elnök: Dr.

Kührner Béláné, titkár Gümbl Erzsébet, pénztárnok: Árpás Irén, Siskovits Emanuelné, Sváger Mária, ellenőrök: Liebhart Éva, Nuszpl Ernőné, Bogisits Kató, Huck Mária, számvizsgáló bizottság: Bernhardt Jánosné, Kaich Irén, László Istvánné, választmányi tagok: Dr. Hoffmann Jánosné, dr. Mayer Jenőné, dr. Weszelevszky Józsefné, dr. Rill Antalné, dr. Abrámovits Jánosné, Walient Sándorné, dr. Müller Jánosné, Pótz Jánosné, Kanyó Margit, dr. Deák Imréné, Jankovits Gézané, Husveth Gizella, Gräff Istvánné, Sztrilich Sándorné, Zwirschitz Károlyné, Taubner Ferencné, Steiner Mártonné, Segota Kelemenné, Mérő Lászlóné, Holpert Gyuláné, Kuthy Etelka, Czirfusz Károlyné, Raics Ferencné, dr. Scheib Károlyné, Czibur Gézané, Thurszky Pálné, Kopány Sándorné, Kokas Józsefné, Waleth Stefánia, dr. Kiss Olga, Angyal Nándorné, Burnách Dénesné, Bajcsi Györgyné, Bosnyák Józsefné, ifj. Csányi Lajosné, Futó Lászlóné, Hrabovszky Istvánné, Horváth Oliverné, Ivkovits Kálmánné, ifj. Kohut Péterné, Krebsz Jánosné, Kubik Józsefné, Madarász Imréné, Mayor Istvánné, Nagy Istvánné, Nagy Bálintné, Orschelbacher Edéné, Radich Tivadarné, Falcione Lajosné, Liebhart Istvánné, Stebler Ernőné, Schnur Gyuláné, Schlotzer Józsefné, Scheurer Gáspárné, Szuppek Gyuláné, özv. Szalay Ferencné, Vidákovics Istvánné, bajsai Vojnich Istvánné, Hidvégi Imréné és Lukics Sándorné.

A választás egyhangú volt, s utána dr. Cserta Péterné megköszönte a bizalmat, majd a Női Tábor tagjai elénekelték a Himnuszt s ezzel a közgyűlés véget ért.

Kivégeztek 12 kommunistát Óbecsén

Óbecséről jelentik: A rendőrség és a csendőrség nagyszámu kommunistát tartóztatott le Óbecsén. Ezek a társadalmi rend erőszakos felbontására irányuló bűncselekményt követtek el. A kommunisták nagy részét rögtönítélő bíróság elé állították.

A bíróság több napig tárgyalta a kommunis-

ták ügyét, s kedden hozott ítéletet.

A kommunisták közül tizenkettőt halálra ítélték.

A többi vádlott súlyos börtönbüntetést kapott. Az ítéletet kedden délelőtt a katonai parancsnokság udvarán végrehajtották.

Nagy vihar pusztított Belgrádban

Belgrád, november 13.

A szerb fővárosban szerda reggel óta hatalmas vihar dúhög. A Kosava példátlan erővel zúdult rá a városra. A szél súlyosan megrongálta az épületeket, tetőket és házfalakat

sodort el. Az Obnova c. lap szerkesztőségi épületének tetőzetét lesodorta a vihar, a kiadóhivatali épületnek pedig a fala dőlt be. Egy szerkesztő súlyosan megsebesült, a lap két alkalmazottja pedig életét veszítette.

A városrendezés e tünteli Szabadkáról a rosszlemékű szokolépiletet

Akadályai vannak a sziniévad megkezdésének

A Délvidék szabadkai szerkesztősége jelenti: Lapunk hasábjain már hangot adtunk annak a jogos kívánalomnak, hogy a téli időszakban, amely a kulturális események főszeszónja, ne maradjon a város közönsége szintársulat nélkül. A színház nem csak szórakozás, de elsősorú kulturszükséglet is, a magyar nyelv, a magyar gondolat szószéke. Ez a szószék Szabadkán 23 esztendőn keresztül néma volt. A magyar Thália papjai csaknem negyedszázad után most, az idén szólhatnak: először közönségükhöz. Az a nagyarányu, a társadalom minden rétege részéről megnyilvánult érdeklődés, amellyel a szabadkai közönség a magyar színészek tavaszi szereplését fogadta, mutatja, hogy Szabadka hálás talaj minden komoly és színvonalas magyar művészi megnyilatkozás számára. Egészen bizonyos, hogy a most következő főszeszónban is általános érdeklődés fogadná a színház kapunyitását.

Egyik legutóbbi lapszámunkban ismertettük Galetta Ferenc szinigazgató nyilat-

kozátát, amelyből kitűnik, hogy az ő társulatára Szabadka csak a két nyári hónapban számíthat. Valószínű, hogy a másik cseretársulat igazgatója: Kőszegi Géza sem tudja az egész téli évadot Szabadkán tölteni, mert az ő körzete is számos várost foglal magában. Ezek szerint komolyan fenyeget az az eshetőség, hogy

a város a télen át szintársulat nélkül marad.

A szezon megkezdésének egyébként más akadályai is vannak. A színház épületét ugyanis az egyik mozgóképszínház engedélyese bérlé, és az úgy a szini előadások céljaira szolgáló nagytermet, mint az emeleti, ugynevezett kamaratermet mozielőadások céljaira használja. A nagyterem szini előadások céljaira csak akkor szabadulhatna fel, ha másik mozihelyiség állna a bérlő rendelkezésére.

A tervek szerint a Magyar Erő és Művelődés Házának nagytermét alakítanák át 80.000 pengő költséggel a bérlő

ez esetben a színházhelyiség felszabadulna.

Kérdés azonban, érdemes-e ilyen horribilis összeget beléinvesztálni az átalakítási munkálatokba akkor, amikor hivatalos helyről nyert értesülésünk szerint azt az épületet, ahol most a Magyar Erő és Művelődés Ház van, és amelyet az idegen megszállók a szokol-egyesület céljaira emeltek néhány éven belül ugys lebontják. A városrendezés ugyanis feladatának tekintti ennek a rosszlemékű és stílustalan épületnek az eltüntetését

és a régi park visszaállítását, már csak azért is, mert a parkon keresztül a Kössuth Lajos utca meghosszabbításaként nyílegyenes ut vezetne az állomásépülethez.

Ennek a nagyszabásu városrendezési feladatnak előfeltétele azonban,

a város centrumában a követelményeknek megfelelő, modern és impozáns kulturpalota építése,

amelyben helyet kapnának az összes köz-művelődési intézmények. Így: a városi zeneiskola, a muzeum, a könyvtár és mindazok az intézmények és alakulatok amelyek most hajléktalanok és ideiglenesen a MEM-házban kaptak elhelyezést.

Elköltöznek Zomborból a cigányok

A hatóságok a zombori illetőségű cigányok letelepítése érdekében többféle intézkedést tettek. A cigányok a nyáron hazais hurcolkodtak, s azt tervezték, hogy állandó lakhelyet szemelnek ki maguknak. Tervek készültek egy cigánytelep létesítésére. A cigányokat be akarták vonni a rendszeres munkába s ezzel biztosították volna számukra a mindennapi kenyeret.

A nemrégiben lefolyt halálosvégi verekedés a cigánysorón, valamint az hogy a cigányok rendszerint munka nélkül, más uton akarták megszerezni a megélhetéshez szükséges pénzt, a rendőrséget arra indították, hogy többször razziázzon és házkutatásokat tartson a cigánysorón.

A cigányok megújíták az "örökös rettegést" s elhatározták, hogy elhagyják a várost.

Nagyobb részük már utra is kelt. Pár napon belül cigány nélkül marad a város.

Figyelem!
Megnyílt Vadászkiirt

szálló vendéglő-helyisége

(volt cukrászda helyiség) naponta friss zóna ételek, elsórangu borok és naponta frissen csapolt sör

Autóbuszon utazó közönség várakozó helye.

Szíves pártfogást kér Vadászkiirt szálló R. T

Halálra rugdosott a részeg ember egy 82 éves öregasszonyt

Bajáról jelentik: Sikari Dániel magyarországi lakos részegen dülöngélt hazafelé. A részeg ember előtt haladt Vékonny Józsefné 82 éves magyarországi öregasszony, akibe Sikari, amikor utolérte, hátulról teljes erővel belerugott. Utána még jópárszor megrugdalta. Vékonnyé eszméletlenül terült el az utcán. Az öregasszony súlyos belső sérüléseibe másnap meghalt. A holttestet felboncolták és megállapították, hogy Vékonnyé halálát a Sikari Dániel rugásai okozták. A csendőrség a gyilkost őrizetbe vette.

Hirdetéseket

a vasárnapi lapra csak péntek délig fogadunk rendszeres tarifával, azontul érkezett hirdetéseket dupla tarifával fogadunk el.

HIREK

00000000

Magyar hősök

1741. november 14.

Mária Terézia királynő uralkodása kezdetén a hat évig tartó osztrák örökösödési háborúban gróf Nádasdy Ferenc parancsnoksága alatt a volt 3. Hadik huszárezred a Splenyi, Ghillanyi és Károlyi huszárokkal egyesülten ezen a napon érkezett Neuhaus alá, mint az osztrák hadsereg előcsapata.

A várát a francia-bajor hadsereg elővédi, gyalogsággal, lovassággal és egy osztály francia Bercsényi huszárral tartotta és védte.

Nádasdy gyors elhatározásával azonnal végrehajtott lendületes rohammal nemcsak a lovaságot szórta széjjel, hanem a várvédő gyalogságot is fegyverletételre kényszerítette.

A vár elesett, 100 halott és sok sebesült maradt a küzdelem helyén, 220 lovas és 150 muskétás pedig fogságba jutott.

Nádasdy e fegyverténye újabb dicsőséget szerzett a hírneves magyar huszároknak.

—//—

OTI ügyeletes orvosa: Dr. Szabó Endre, Flórián utca 8.

Ügyeletes gyógyszerár: Szent Erzsébet Kossuth Lajos utca.

Zavartalan a javulás a kormányzó állapotában. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormányzó egészségi állapotáról szerdán a következő orvosi jelentést adták ki: A Főméltóságú Ur állapotában a javulás zavartalanul halad, csak még párnapi nyugalomra van szüksége. Több jelentés kiadására ok nincs. 1941. november 12. Esté hét óra. Szóllóssy e. ü. főtanácsos, központi főorvos.

Véget ért az esztergomi főegyházmegyei zsinat. Az esztergomi főegyházmegyei zsinat, amelyet Serédi hercegprímás ünnepélyesen nyitott meg a Bazilikában, szerdán délután tartotta negyedik zárülését a Bazilika szentélyében. A hercegprímás ünnepélyes fogadása után dr. Leopold Antal protónotárius-kanonok köszönetet mondott a hercegprímásnak, aki ezután áldását adta a zsinatra.

Tojás mint tagsági díj Bácsfeketehelyen. A MANSZ fiókja ülést tartott Ágoston Sándorné főtiszteletű asszony vezetésével. A tagsági díjat évi négy pengőben állapították meg. Hogy a szegényebb asszonyok is be tudjanak iratkozni, elhatározták, hogy ezek havi egy tojást fizetnek be tagsági díj fejében. A MANSZ karácsony előtt husz iskolás gyermek felruházását határozta el.

A mi szücsünk a budapesti Váci utcai PALUGYAI

Huszonhatezer diák tanul a szegedi iskolákban. A Délvidék visszatérése után minden vonatkozásban érezeti kedvező hatását Szeged kulturális és gazdasági életében. Erről tanuskodik egy most elkészített kimutatás, amely szerint az egyetemi hallgatókat is beleértve, huszonhatezer ifju iratkozott be az idén a szegedi iskolákba a tavalyi tizenkilencezerrel szemben. A város illetékes tényezőinek nagy gondot jelent a vidéki tanulók elhelyezése és ezzel kapcsolatban több terv merült fel. A tervek szerint több diákinternátust fognak építeni.

Kinevezték a zombori zeneiskola igazgatóját. A kultuszminisztérium a zombori zeneiskola igazgatójává Kiss János zene-tanárt nevezte ki.

Derekához kötötte kisleányát, úgy ugrott a Dunába egy asszony. Budapestről jelentik: Szerdán délután segélykiáltásokat hallottak az Újpesti rakpart közelében állomásozó uszályok hajósai. Egy asszonyt láttak pillanatokkal később fuldokolni a hullámokban. Kimentették s ekkor derült ki, hogy derekához cukorszárgával kötözve két és fél éves kislánya is fuldokolt. Tóth Lajosné 40 éves, az Újpesti rakpart 1470. számú házában lakó háztartásbeli asszony volt az öngyilkosjelölt. A kihívott mentők az anyát és kisleányát súlyos állapotban a Rókus-kórházba vitték. Öngyilkosságának okát még nem tudják.

Műsoros est Topolyán. A Jótékony Katolikus Nőegylet vasárnap műsoros estet rendez a Wéber-féle vendéglőben. Dukay Károly káplán beszéde után a leventelányok szerepelnek. Könyv Erzsébet magyar nótákat énekel. Kiesel Gitta és Kvanduk Irén verset szaval. Végül Cziráky Fetter Imre egyik novelláját olvassa fel. A jótékony célú előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Budapesti Missziós hölgyek látogatása Zomborban. November 23-án a budapesti Missziós Nőegylet vezetői Zomborba látogatnak el. Délelőtt a Cecília-egyházi énekkar és a Leánykongregáció ünnepi szentmisei részt vesznek a vendégekkel együtt. A két énekkar Griesbacher Es-dur miséjét egy magyarul és egy latinnyelvű befejező ad elő. Délután a város háza dísztermében ünnepi előadás lesz a vendégek közreműködésével.

Vitézi értekezlet Topolyán. A járásban letelepedett vitézek Virány Árpád alezredes elnökletével értekezletet tartottak Topolyán.

Bácsfeketehelyi hírek. Azok a gazdák, akik a topolyai mezőgazdasági tanfolyamon részt akarnak venni, jelentkezzenek a község házában. — A mezőgazdasági bizottság elnöke Pap László gazdálkodó, titkára Bányai Gyula tanító, tagjai: Ágoston Sándor református püspök, Jochum Mátyás állatorvos, Pál Ferenc, ifj. Józsa Sándor, Bené István, Butor István, Csete Lajos és Benzinger Fülöp gazdálkodók. — A tűzharcosok 23-án szentelik fel zászlójukat. — A következő kinevezett tisztviselők tették le az esküt: Balogh Józsefné, Dudás Erzsébet, ifj. Barttha Gábor, Németh Mihály és Ersek József. Aljegyzőnek Móori Károlyt nevezték ki.

A gyomor és bélcsatorna alapos kitisztítására igyunk hetenként legalább egyszer reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez gyorsan és biztosan takarítja ki az emésztés salakkal telt útjait és az egész anyagcserét előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

A megbokrosodott lovak belerohantak a csatornába. Verbászról jelentik: Schneider Károly szőlőkbeli fuvaros lovai megbokrosodtak és belerohantak a csatornába. A lovakat is és a kocsit is kihúzták a vízből.

Felhívás az óbecsei tekealszövetség taggyűléséhez. Szabó Mihály, az óbecsei tekealszövetség hatósági biztosa felhívja az összes taggyűlések vezetőségeit, hogy jelenjenek meg, a november 16-án délelőtt fél 11 órákor az alszövetség helyi ségében megejtendő sorsoláson, mert ellenkező esetben nem veszik figyelembe a sorsolásnál.

Felmentették állástól a topolyai tiszt főorvost. Dr. Sepsey Mihály tiszt főorvost felmentették állásától és helyébe dr. Sándor Ferencet nevezték ki, aki már el is foglalta hivatalát.

A topolyai tűzharcosok vezetősége. A tűzharcos szövetség alakuló közgyűlésén elnöknek Kovács Sztrikó Istvánt választották meg, alelnökök Patocs Bonaventura és Csernik József, szervező tisztt Bakay Pál tanító, pénztárnok Horváth József, titkárok Gulyás Antal és Szűli Gergely, törzsvezető Bencsik Lajos, ügyész dr. Slezák Rudolf.

LEGJÓBBAN ENNI, INNI ÉS MÚLTANI MUZSIKASZÓ MELLETT:

„Pest“ kávéház

és ÉTTEREMBEN! Polgári árak. Elsőrendű italok. Zombor. Gömbös Gyula ut.

Szabadkai munkások szép példája. A szabadkai keményítőgyár munkásai heti egyórát keresetüket a bolsevizmus elleni küzdelemben elesett honvédek árvaiknak megsegítésére ajánlották fel. Erről értesítették a honvédelmi minisztériumot. A honvédelmi miniszter a gyár munkásaihoz ezért megleghangu köszönőlevelet intézett.

Kenyérjegy lesz Szegeden. Szegeden december elsejével bevezetik a kenyérjegyrendszert. A napi fejadag 220 gram.

A kormányzó ur és az olasz császár táviratváltása. A kormányzó ur táviratban fejezte ki jókívánságait III. Viktor Emmánuel olasz császárnak és királynak. A császár megleghangu táviratban köszönte meg a kormányzó ur jókívánságait.

Dr. vitéz Bajszay Ernő alispánnak az Igali lecsapoló társulat, valamint a Baján székelő Kigyósér ügyeinek igazgatására miniszteri biztosul történt kinevezésének tartamát további két évre meghosszabbította a földművelésügyi miniszter.

Román hivatalos jelentés adja hírül: »A hadsereg egyes elemeit, mert az arcvonalról való hazatérésük után a kimondott tilalom ellenére zsákmányolt fegyvereket eltulajdonítottak, a haditörvényszék elé állították».

Nagyszabásúnak ígérkezik a szabadkai gazdagylés. A Duna-Tiszaközi mezőgazdasági Kamara, mint már jelentettük, november 15-én szombaton d. e. 10 órai kezdettel tartja meg növénytermelési szakosztályának ülését a szabadkai városháza üléstermében. A gazdagylés, nagyszabásúnak ígérkezik. Az ülésen megnyitóbeszédet dr. Máriássy Mihály elnök mond, majd sor kerül a szakosztály megalakítására és a választásokra. Szabó Lajos helyettes igazgató beszámol a szakosztály utolsó öt évi munkájának eredményéről, majd megállapítják a szakosztály működésének programját a visszacsatolt Bácskában és döntenek a nem kamarai tagoknak és szakértő tagoknak behívásáról a szakosztályba.

Miniszteri biztos nevezték ki a Dázsöny-dárdái ármentesítő társulat vezetőjére. A Budapesti Közlöny közli, hogy a földművelésügyi miniszter a Dázsöny-dárdái vízlecsapoló társulat igazgatására Vágó Viktor ny. miniszteri osztálytanácsost rendelte ki.

FILM

Hölgyek előnyben

Az Aréna mozi csütörtök estétől kezdve új magyar filmet vetít A Hölgyek előnyben című film főszerepeit Vaszary Piri, Nagy Alice, Kiss Manyi Dajbukát Ilona, Pethes Sándor, Szilassy László és Bilicsi Tivadar alakítják.

A film rövid meséje a következő: Két tehetséges, de éhenkórász zenész, akik többet vannak munkamélkül, mint alkalma zásban és minden napos vendégei a Suhajda artista ügynökségnek, végre elhelyezkedést találnak egy cigány zenekarban. A »pünkösdi királyság« nem sokáig tart. Újabb nehéz napok után hőseinket egy hazai zenekarban, majd egy néger zenekarban látjuk viszont.

A szerződések lejártával hőseink ismét az utcára kerülnek és amikor újabb szerződésért kopogtatnak, a Suhajda ügynökségen, véletlenül meghallják, hogy az ügynökség a Hollandi Tulipánok elnevezésű Abbaziába szerződött női zenekarhoz még 2 zenészt keres. Kényszerű helyzetükben megpróbálják a lehetetlent, női ruhában öltöznek és így módon a zenekar tagjaivá lesznek, mint Pierette és Paulette kisasszonyok.

A zenekarban az egyik tagja Gabi mindkettőnek Péternek és Pálnak is megtetszik. Hogy udvarolhassanak Gabinak visszaöltöznének időnként férfi ruhájukba, Péter mint Pierette bátyja, Pál pedig mint Farkas Pál zeneszerző, Péter megtetszik a zenekar egy másik tagjának Miminek, de Péter hallani sem akar Mimiről, mert Gabiba szerelmes és minden eszközzel igyekszik Páltól mint veszedelmes vetélytársától megszabadulni. De Péter minden áskálódása Pál ellen csődöt mond, mert Gabi csak Pált szereti és sok akadály után Gabi boldogan nyújtja kezét Pálnak, míg a játszmat elvesztett Péter Mimihez tér vissza.

Szüreti utáni munkák a szőlőben

A szőlő szüretutáni munkái már a jövő évi termés biztosítását szolgálják és nem kevésbé fontosak, mint a nyári s tavaszi szőlőmunkák. Amíg az időjárás megengedi, vagyis a kemény-fagyok, nagy havazások beálltáig mindig találunk munkát a szőlőben. Ősszel a tavaszi munkák egy részét is elvégezhetjük, amivel elkerüljük a tavaszi munkatorlódásokat. Ősszel kerül sor a hiányzó, beteg, rossz tőkék pótlására, illetve kicserélésére s ezzel a szőlő állományának javítására, ekkor végezzük az új telepítések alá a forgatást, a szaporításra szolgáló vesszők megszedését és elvermelését, a filoxera elleni szénkénegezést, a trágyázást és végül a fedést. Fedés előtt — ha még van rá idő — u. n. előmetszést is végrehajthatjuk.

Az immunis homoktalajú szőlőkben főkeletkezés céljából végzett őszi döntések s bujtások rendszeren igen jól sikerülnek, ha elég érett vesszőket lehet erre a célra felhasználni. A felhúzott vesszők talajszint fölé jutó részét (legyét) ilyenkor nem vágjuk vissza, hanem egészében meghagyjuk s gondosan betakarjuk. Az oltványok őszi ledöntése kockázatos, töképtelítésre csak a tökéletesen forradt, jól beérett oltványok alkalmasak. Kétes esetben jobb ezeket földrefektetve télire porhanyó földdel betakarítani és csak az áttelteleket ledönteni.

A forgatás kimondottan őszi munka, amely a fagyok beálltáig állandóan végezhető. A kora ősszel forgatott talajból a csepeghető pajorok jól kiszedhetők, az őszi szétmállás, felső rétege a fagy porlasztó hatására szétmállik, megszeli és jól magába szívja a téli csapadékot. Sok talaj tavasszal a sok eső miatt rendszeren megsefordítható. Tavasszal csak az egészen könnyű, futóhomokos területek forgatását végezzük. A műtrágyákat — homokon csak fele részben — a szőlőben ősszel is kiszórhatjuk. Erre sor kerülhet fedés előtt is, de jobb csak fedés után a sorközökbe műtrágyázni és azt begereblyézni. A frissen forgatott talajt ne trágyázzuk, mert a trágya ugysem értékesül, az új ültetésű szőlőkben legjobb a trágyázást csak az ültetést követő ősszel megkezdeni, amikor a tőkék már kellő gyökézzel rendelkeznek.

SZEDJÜK MEG A VESSZŐKET

A töképtelítések, döntések és bujtások készítése alkalmával azonban mindig trágyázást is alkalmazunk, hogy azzal a fiatalabb kis tőkék fejlődését elősegítsük. Ilyen esetben az elültetett tőke, illetve lehúzott vessző vagy oltvány (alanyrésze) fölé vagy mellé pár kg középérett istállótrágyát vagy komposztrágyát teszünk, amelyet azonban a penészesedés megakadályozása céljából utól 10—15 cm vastag földréteggel kell elválasztanunk. Tavasszal a fejlődő kis gyökerek a trágyához férköznek, illetve a csapadékvízzel a trágya a gyökerekhez mosódik.

A nagy hidegek beállta előtt kell megkezdenünk a szaporításra szolgáló vesszőket. A vesszők megszedése magábanvéve egyszerű dolog, csak arra kell ügyelnünk, hogy azt csak olyan tőkéről szedjük, amely jóltermő, egészséges, megfelelő fajta. Olyan vesszőt vagy vesszőrészletet, amelyre a művelési (metszési) mód szerint tavasszal szükségünk lesz, le ne vágunk! Ha saját céljainkra szedünk vesszőt, nem kell a feldarabolás során a szokványos bosszusági méretekhez ragaszkodnunk,

mert tapasztalat szerint — a sülevényes futóhomok talajoktól eltekintve — jobbak a rövidebb 35—40 cm vesszők. A fontos csak, hogy a szaporításra felhasználandó vesszők feltétlenül jól érettek, épek, egész ségesek legyenek!

A kötegekbe kötött vesszőket télire gondosan vermeljük el, hogy a tavaszi (áprilisi) kiültetésig vagy oltásig kifogástalanul friss, de alvó állapotban maradjanak. Fedett helyiségben csak akkor vermelhetünk, ha az nem túlmeleg vagy nedves s így a nyirkos homokba ágyazott vesszők nem penészesednek meg. A vermelő anyag a vesszők körét is töltse ki, a kötegeket pedig alul-fölül, szővel minden oldalról 10—15 cm-es rétegben vegye körül. Jobb és biztosabb a szabadban vermelés, amelyet partos, száraz, árnyékos helyen végzünk, úgy, hogy a beágyazott vesszők fölé 25—30 cm. vastagon földet húzzunk és a vizet körárokba elvezetjük. Több fajta vermelése esetén persze a vesszőkötegeket pontos jelzéssel (közönséges) ironnal írt faldulakkal látjuk el.

A FILOXERA GYÉRITÉSE

A szénkénegezéssel fenntartott szőlőkben a filoxera gyérítését a legtöbbször inkább szüret után lehet végezni, amikor erre idő is van és a talaj is alkalmas. A szénkénegezés és fedés között — mivel utóbbi a talaj fellazításával jár — legalább két heti időköznek kell lenni.

A fedést — nehogy a befedett rügyek tulsoká legyenek a föld alatt — lehető ké sőre kell halasztani, de mindenesetre be kell várni vele a lombhullás idejét. November közepé előtt nálunk ritkák az erős, állandó fagyok, de ezek beálltát nem is szabad megvárunk, mert fagyott, rögös földdel nem fedhetünk. Lejtőn a fedést bakhát

szerűleg, folytonosan mindig a lejtésre keresztben készítjük, hogy az így keletkező érkokkal a föld kimosódását megakadályozzuk. A földtakaró a legfelső megvédendő rügy felett 15—20 cm-rel legyen, mert pár cm-t a fedés összemegy, megsünyednek. A szálvesszős metszésű tőkénél egy-egy szálvesszőt lefektetve szintén betakarunk. — Lehúzá betakarjuk az alacsony, vízszintes kordontókat is. A magasabb lugástókék karjait, termőelágazásainak tövét fagyapottal, szalmával stb. fedjük, illetve takarjuk be, de jól megfelel ennek a célnak a többrétegű újságpapír is.

Ha ősszel, a szüret és a fedés között van elég idő, a tőketakarítást, az előmetszést és a harmatgyökerezést is elvégezhetjük. Ezzel sokat könnyítünk a tavaszi munkákon és egyúttal a szőlőmoly, ilonca stb. ellen is védekezünk.

A tőketakarítás az elhalt, foszladozó kéreg lehántásából, a száraz csonkok eltávolításából, a sebek kitisztításából áll. A kéreg alatt meghúzódó molybábok, iloncák stb. nagyrésze a munka során elpusztul, illetve az összegyűjtött hulladék, kaparék elégetésével megsemmisül.

Az előmetszés alkalmával csak a kitermett szálvesszőket, túlmagasra ugrott elágazásokat, felgurult szarvakat, a rossz helyen nőtt, felesleges vesszőket távolítjuk el, megkönnyítve ezzel a rendes, tavaszi metszés elvégzését. Rendes metszést, vagyis az összes vesszők megmetszését csak kivételesen végzünk ősszel, mert ez csak a fiatalításra szoruló visszaesett tőkénél szőlőkben lehet indokolt. Az ilyen esetben alkalmazott rövidcsapos metszés kockázatot nem jelent, mert a termésről ilyen esetben nincs szó, a fontos a kellő számú új hajtás, illetve vessző nevelése, az pedig így is biztosítva van.

A kapcsolatosan végzett harmatgyökerezés — amely a felszínes, a tőkényakból és a gyökértörzs felső harmadából előtört gyökerek eltávolításából áll — igen fontos munka, amely a tavaszi munkatorlódás idején gyakran elmarad, ősszel pedig nyugodtan elvégezhető. A legyökerezett, megtakarított tőkék fedése is könnyebb, mert a ritkább vesszőjú tőkék belsejébe a föld jobban behatol a takarás jobban zár.

A közös legelők gyepesítése

A földművelésügyi minisztérium a Zöldmező Szövetségen keresztül kedvezményes gyepletőmagot oszt ki a közös és közlegelők gyepesítésére. A legeltetési társulatok birtokosságok és községek kurta (angol) perjét, magyar (árva) rozsnokot, csomós ebirt, fehér herét, magas (francia) perjét, komlós lucernát, korcs vagy svéd herét, szálkás (olasz) perjét, réti csenkeszt réti perjét, aranyzabot, szarvaskerepet, tarackos itppant, tarackos vörös csenkeszt, magyar mézpázsitot és tarackos buzafűt igényelhetnek a gazdasági felügyelőségen. A kedvezményes vetőmagot februárban szállítják az 1942. évi tavaszi és az 1942. évi nyárvégi vetésre. Az 1942. évi nyárvégi vetésre vetőmagot később nem lehet igényelni.

Az arany- és ezüstkalászos gazdák szövetsége

A kétéves téli gazdasági iskolát végzett aranykalászos, valamint a téli gazdasági tanfolyamot végzett ezüstkalászos gazdák száma évről-évre gyarapodik. Ez időszerűtöbb mint 5000 aranykalászos és 25.000 ezüstkalászos gazda van. Ez a nagy szám indokoltá teszi, hogy az arany- és ezüstkalászos gazdák megszerveztesse nek és szervezetükön keresztül állhassanak nagyobb szaktudással a magyar mezőgazdaság előmozdítására irányuló törekvések rendelkezésére. A földművelésügyi miniszter is indokoltnak és szükségesnek látta az arany- és ezüstkalászos gazdák megszervezését s úgy határozott, hogy e

Rendelje meg

már most
egy levelezőlapon

a Délvidék

jövőévi naptárát

A papirhiány miatt csak huszezer naptárt tudunk nyomni. Ebből már előjegyzésben elkelt több mint tizezer, s így csak azok szerezhetik majd be, akik idejében megrendelték.

A naptár tartalmából kiemeljük a

a háboru képes beszámolóját

Számtalan gazdasági cikk, hasznos tanácsadó és irodalmi értékű irás teszi gazdaggá és értékesé a naptárt.

ÁRA 50 fillér

Rendelje meg egy levelezőlapon kiadóhivatalunktól.

szervezéssel, illetve az »Arany- és Ezüstkalászos Gazdák Szövetsége« megalakításának előkészítésével az Országos Mezőgazdasági Kamarát bizza meg. E megbízás alapján az Országos Mezőgazdasági Kamara már megkezdte a szervezés előkészületeit. Első lépésként számbaveszi az országban lévő összes arany- és ezüstkalászos gazdákat, majd pedig gondoskodik arról, hogy ezek megválasszassák vidékenként azokat a kiküldötteket, akiknek közvetlen részvételével fog megalakulni az országos szövetség.

Kamarai felterjesztés a háziipar kérdésében

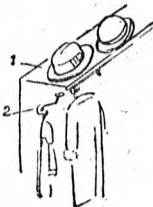
A háziipar és a kisipar fogalma és egy máshoz való viszonyának végleges tisztázása régi óhaja a kézművesiparosságnak. Ujabban is sokat tárgyaltak erről a kérdésekről az ipari érdekképviseletek körében. Legutóbb a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara véleményező bizottságában tisztázták a háziipar és a kisipar jogi fogalmát. Ennek alapján most már meg van a lehetősége annak, hogy a háziipar munkakörének csorbitása nélkül a kisipar szabatosabban körülhatárolja és megvédje a maga jogait.

A Kamara az elhangzott vélemények összegezéséből megalkotta a maga álláspontját a kézművesipar érdekvédelmében

A Délvidék német nyelvtanfolyama

Irja: Dr. Végh Zoltánné középiskolai okl. tanár.

(XXX. közlemény)

Wessen Hüte und Mäntel sind das?
Papás.
Alle beide?

Beide Hüte sind seine. Er hat heute den steifen Hut ausgehabt. Ein Kollege voni hm hat sich verheiratet und Papa war der Trauzeuge.

Kinek a kalapja és a kabátja ez?
Papáé.
Mindkettő?

Mindkét kalap az övé. Ma a kemény kalap volt rajta. Egyik kollégája megnősült és Papa volt a tanu.

Szószedet

sich verheiraten, verheiratete sich, h. sich verheiratet | megnősül, megházassodik, férjhez megy | der Trauzeuge | násznagy

Dr. VÉGHNE eddig megjelent nyelvkönyvei: „Igy tanulok angolul” és „Igy tanulok németül”, első kötet kapható Dr. Véghné Nyelviskolájában: Budapest, Endresz tér 6 és minden könyvkereskedésben.

és azt javaslat formájában az iparügyi miniszter elé terjesztette. A felterjesztés szerint a kérdés megnyugtató rendezése csak az esetben lehetséges, ha a háziipari foglalkozást visszavezetjük az eredeti működési területre, azt egybekapcsoljuk a mezőgazdasággal és az östermeléssel. Ezen az elvi alapon elindulva, a javaslat lényege az, hogy csak a mezőgazdasági és östermelő lakosságnak kiegészítő foglalkozásaként

és főleg a saját termelésű nyersanyag felhasználásával végzett munkája legyen háziiparnak minősíthető. Ez nem jelent jogfosztást csupán szabatosabb meghatározást annak, hogy mi tekinthető háziiparnak, illetve mely terület az, amelyen belül a háziipar, mint külön engedélyhez nem kötött foglalkozás bárki által szabadon üzemeltethető, aki mint östermelő, rendelkezik a feldolgozáshoz szükséges nyersanyaggal.

A „DÉLVIDÉK” REGÉNYE:

? KI A TETTES ?

Aztán fennhangon szólt:

— Az ön felvilágosításai uram nagybecsűek és mérhetetlen szolgálatot tettek nekem. Gervais Aventin csodálkozva nézett a titkos rendőrré.

— Igazán örülök, hogy szolgálatára lehettem rendőrfelügyelő ur. De most nem-e lenne szives cserében nekem megmagyarázni valamit, ami roppantul érdekel? Hogy az ördögbe lehet az, hogy ön megtudta, mikép én ezen a vonaton utaztam?

A titkos rendőr szó nélkül elővette tárcáját, előhúzott annak egyik belső rekeszéből egy elsőosztályú jegyet, amit átnyújtott a mérnöknek.

— A dolog igen egyszerű, — mondta. — ime az ön jegye, amit Vierzonban váltott meg... Szükségem volt arra, hogy tudjam, kik azok, akik a mondott éjjelen ezen a vonaton utaztak s ezért az összes állomásokon kutatást indítottam a leadott jegyek után. Ami önt illeti, a vasúti pénztáros jól emlékezett önre, mikor jegyét megváltotta, mert alig volt pár utas ebben a késő éjjeli órában és hű személyleírást adott önéről. A rendőrség egy kiküldöttje ennek alapján megejtette a szükséges vizsgálatot és én irtam önnek, hogy sziveskedjék idefáradni ma reggel, a szeretőjével való szakítása folytán biztos voltam felőle, hogy el fog önni!

XVII.

JÉROME FANDOR.

Juve egy katonaindulót fűtyürészett, mikor belépett abba a szobába, ahol Rambert Károly aludt. Az ifju meg sem moccant az ajtónyílás és a léptek zajára és Juve meglegedetten szemlélte a mély álomba merült fiatal embert.

— Szép az ifju kor! — szólt a szolgálóhoz. — Ez a gyerek, aki rettenetes kalandokon ment keresztül és ki van téve annak, hogy gályára, vagy vérpadra kerül, épp oly jóízűen alszik, mintha a becsületrend lovagja lennel!

— Talpra lajhár! — kiáltotta. — Tíz óra, még sok tennivalónk van hátra.

— Micsoda? — kérdezte a szerencsétlen fiatal ember, felriadva és szeméit törölgetve, — mit akar tőlem, Juve ur?

— No az már igaz, — felelte Juve talányos mosollyal, — hogy nagyon kíváncsi természeted van, nos tehát egyelőre csak annyit mondhatok, hogy negyedőráig tartó kocsitutat kell tennünk és hogy nem a foházba vezetlek... hanem a lakásomra!

Juve levetette gallérját és nyakendőjét, rövid házi kabátot vett fel, nagy csésze párolgó tejeskávét szolgáltatott fel Károlynak és ő maga is élvezettel szürcsölve a forró italt, így szólt:

— Az előbb nem feleltem a kérdésedre, egyszerűen abból az okból, mert utálatos dolognak tartom a kocsiban fecsegni, ahol az ember egy-

más mellé van beszorítva, mint a beszózott hering és a dübörgés miatt az ember a torkát kiáltja és még sem hall semmit. De ime, most, hogy kényelmesen elhelyezkedtünk, többé semmi okom sincs arra, hogy kíváncsiságotat felcsigázzam és azt hiszem, meg leszesz elégedve azzal, amit mondani fogok.

Juve rágyújtott egy jó szivarra, hátravetette magát karosszékeiben, kezeit nyakán hátul keresztbefonta és megszólalt:

— Tehát mint mondtam, valami jót fogok neked mondani és ez az, hogy te ártatlan vagy a Langrune-féle ügyben, ahol Rambert Károly voltál és a Danidoff-féle rablási historiában, ahol mint Jeanne pénztáros kisasszony szerepeltél, nem is említve az elmúlt éjszakát, ahol még briliánsabb szerepet játszottál.

Rambert Károly megremegett.

— Miért mondja ezt? — kérdezte, — hogy ártatlan vagyok a Danidoff-féle ügyben? Igaz! Én legjobban tudom, hogy semmi közöm, semmi részem sincs ebben a lopási historiában; de hát hogyan ismerhetett fel tegnap este és hogyan tudja, hogy én Jeanne alakjában pénztárosnő voltam a Royal-Palace-Hotelben?

Juve mosolygott és hajába markolva fölémelte azt a hajtincset, ami homlokát takarta.

— Ide nézz, kicsikém, — szólt, — látod-e ezt a sebhelyet? Hát azt hiszed, hogy az a csinos ökölcsapás, amit annak a kitűnő Verbiernek adtál, nem-e készítetted arra, hogy kifürkészem, kicsoda az a Jeanne kisasszony, aki olyan erős, mint egy férfi?

— De hiszen ez még nem volt elegendő arra, hogy az éjszaka, mint Pault fölismerjen. Én jól tudtam, kivel van dolgom, amikor ön Verbiern áruházában udvarolt nekem, de tegnap éjjel halvány sejtelmem sem volt arról, hogy ön Juve.

— Ez nem fontos, — vetette ellen a titkos rendőr, — egyébként mindebből megtanulhatsz egyet s ez az, hogy ha én egyszer valakit körmeim közé kerítek, az nehezen menekülhet tőlem, még akkor is, ha áruházba öltözik és elvátoztatja arcát, főleg ha — mint te — rosszul csinálja ezt a mesterséget. Látod, te nem ismertél föl engem tegnap. Ez a különbség a kettőnk művészete között.

Rambert Károly pár pillanatig gondolkodott, aztán kérdezte:

— Miből gondolja, hogy nem én loptam meg Sonia Danidoff hercegnét! Én magam számot tudok adni magamnak arról, hogy miért vádol mindenki engem!

— Nem, ne hidd. — felelt nyájasan Juve. — Vannak dolgok, amikről te nem tudsz... Különösen a következő: Sonia Danidoff hercegnőt ugyan az az ember lopta meg, aki Van den Rosen bárónőtől elemelte a gyémánt nyakékét!... Már pedig Van den Rosen bárónőhöz betört a tolvaj, butorokat kellett feltörnnie és én mind ezeket a tőrészeket megvizsgáltam és ma reggel

a dynamometerrel megejtett mérések alapján megállapítottam, hogy te nem lehettél elég erős e betőrések véghezvitelére.

(Folvtatása következik).

Nyílttér*)

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A vármegye birtokában lévő selejtes ládák, oldalvassal, lakatpánttal ellátva f. év november hó 15-én d. e. 9 órakor nyilvános árverésen a vármegyeháza gazdasági udvarában a legtöbbet ígérőnek készpénz ellenében eladatnak.

A ládák megtekinthetők a fent megjelölt helyen.

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Apróhirdetések

„M E R K U R”

hat. eng. ingatlanforgalmi és biztosítási iroda. Hiteltudósítás.

STEFATITS ISTVÁN.

Zombor. Zrinvi (Párizsi) utca 2. TELEFON: 81. HÁZAK, FOLDEK MALMOK, GYÁRAK, IPARTELEPEK, ÜZLETEK, KENDERGYÁRAK, TÉGLAGYÁRAK

Több lakóházat Zombor belterületén megvételre keresünk.

és mindennemű ingatlan

VÉTELÉT ÉS ELADÁSÁT legkülönsebben közvetíti.

HAZAI ÁLTALÁNOS BIZOSÍTÓ R. T. — BUDAPEST kerületi felügyelősége.

A BIZOSÍTÁS OSSZES ÁGAZATAIT eszközlő legpéldásabb alapon.

Több háztelek Zombor belterületén kedvező áron eladó. a-553

Gyümölcsfák: alma és kajszi különböző fajok kaphatók dr. Veszelszky József kertészetében. a-918

Nagyobb ház eladó. Érdeklődni: Kalap utca 36 alatt, d. u. 2-4-ig. a-912-f

Magyar- és német nyelv, valamint számítanoktatását vállalom. Előkészítek diákokat kis- és nagy érettségire. Zombor, Thököly (volt Apatini) ut 21. az udvarban. a-920-f

Jókarban lévő komplot lett kerékpár. Veszta gyártmányu eladó. Bővebbet: Nagy Lajos ucca 19. a-919

Villanymotort 5-6 HP, lehetőleg 150 voltosát megvételre keresek. Ajánlatokat: Nagy Bálint sütődeje, Zombor. a-916-f

Vegyeskereskedés, házzal együtt, más vállalkozás miatt eladó. Sáfány Imre, Zombor Herceg Ferenc ucca 18. a-917-f

DÉLVIDÉK

Z O M B O R, 1941. NOVEMBER 15.
Csihás Benő u. 3. I. ÉVFOLYAM, 164. SZ.

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő.
Levél cím: Zombor, p. f. 45. Tel. 207. Csekk. 74.050

Halálos ítéletet hozott Z
CIKK

elő bíróság

A SZENTATYA KIH REMÉNYI-SCHNELLE

F
b: 163 4

OGADTA
NISZTERT

Erdélyért

vérzett huszonkét esztendeig minden magyar szíve. A sok sorscsapások között talán Erdély elvesztése volt a legérzékenyebb. Vérzett a magyar szív Erdélyért is, a Felvidék, Rákóczi és Erdélyéért is, de mindig a legbátrabb gyermeke magyar anyánál azért volt a történelme és önállósága az évek viharában mindig legmagasabbra emelkedett. Sokszor az anyát is védte testvértársaival és erősítette.

Erdély szorult a nyomás alá. Erdély magyar gazdaságát, az Isten adott, elpusztították. Elvehették tőle a kincseit meg a katonáit, embereit lefegyverezték, töretlenül ragyognak.

Erdélyt megmenteni. A lelkesedés most azonban lecsökkent. Elmúlt egy esztendő, s ezalatt a kormányzat mindent megtett. Építet, hídakat emelt, s most a dalomra vár az a nap, hogy a többi legyen. A magyar nép most Erdély mellé

Német rendk. műveletek a ellentámadás

A hóvilág

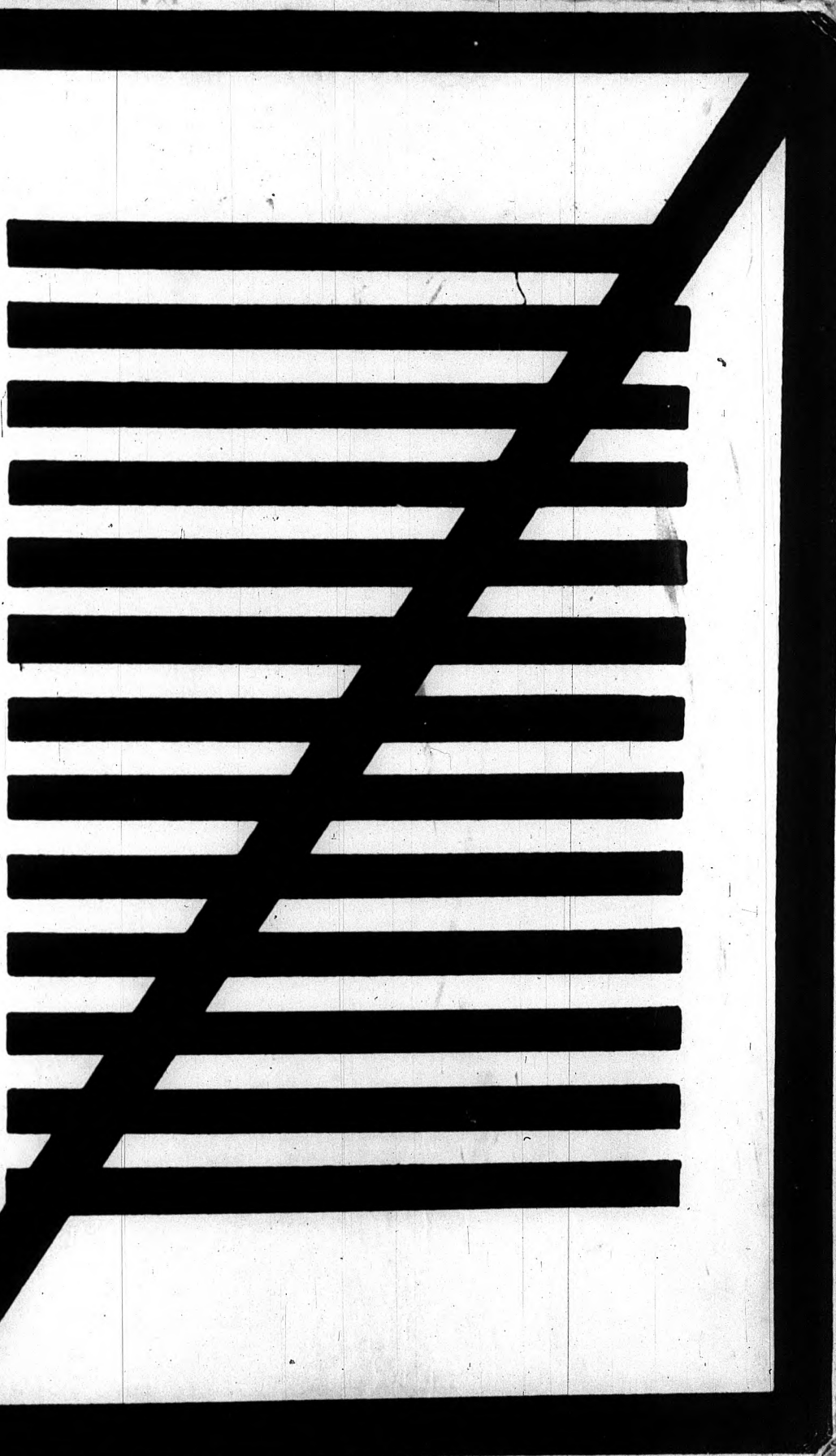
A vezéri főhadiszállás délben rendkívüli hadi ki a német hadi erők Földközi tengeren előretört. A rendkívüli hadi erők hogy német tengeri erők közti tengeren megtámadtak a hadihajókat és az Ark Royal angol hajót a Malaya nevével pedig súlyosan megsebesítette a csatahajót az ellenek voltak bevonva. Az Ark Royal november 26-án súlyos német repülőgépek támadásában, akkor azonban újra üzembehelyezték. A veszteséget az angol hadihatal is ellátta. Távirati Iroda amstelredami közlemény, amelyben közli, hogy a torpedózás a hajón maradt a hajó megmaradt, a hajó azonban nem ment. A hajó rövidesen a tisztek és gépészek süllyedtek. A legénység erőszakkal a mentőhajóra menekült. A hajó romboló vette fedél.

Az Ark Royal

Az angol flotta 1938-ban bocsátotta Kammell Lard hajókat és az angol kinagy hajó 3,215,639 teljes személyzettel állították fel és tisztek voltak az előírás szerinti jelentések azt, hogy a hajón 1600 ember közül 18 életét veszítette.

A hajón hatvanan meghaltak és sebesültek. Az angolok a harmadik napra a Courageoust 1940-ben küldték meg a németek, de 1940-ben küldték meg ugyancsak egy német Illustrious repülőgép jelenleg javítás alatt áll. Ezt az orosz légierők megsemmisítették 4 angol repülőgépet. (MTI)

Anglia tengeri egységuralmát a

Ma rádióműsor / Ára 16 fillér